

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**

Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: (044) 462-47-46

2, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-47-46

E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

24.03.2020 № 02-5/211

Уповноваженій Верховної Ради
України з прав людини
Л.Л. Денісовій

Шановна Людмило Леонтіївно!

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України знову звертається до Вас, як до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, стосовно дискримінаційних норм Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX, оприлюдненого 17 березня, що мають в ньому місце незалежно від вжитих Вами заходів, спрямованих на їх недопущення, про що повідомлено Профспілку в листі від 12 березня № 6266.4/Т/126.7/20/28.3.

Згідно з нормами статті 22 закону педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від 1 до 3 років.

Підпунктом 1 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень закону встановлено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. Підпунктом 2 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень закону передбачено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком, згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

До 1 липня 2020 року керівників державних і комунальних закладів загальної середньої освіти зобов'язано припинити безстрокові трудові договори з педагогічними працівниками, яким виплачується пенсія за віком, з одночасним укладенням з ними трудових договорів строком на один рік. У разі незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору педагогічні працівники, яким виплачується пенсія за віком, звільняються згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. Після закінчення строку трудового договору з такими педагогічними працівниками передбачено можливість укладення строкових трудових договорів відповідно до частини другої статті 22 цього Закону.

Такого ж припинення безстрокових трудових договорів вимагається підпунктом 1 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень закону стосовно керівників закладів освіти, які отримують пенсію за віком, та укладення з ними строкового терміном на один рік.

Наголошуємо, що ці положення не відповідають нормам статей 24 і 43 Конституції України, оскільки мають дискримінаційний характер стосовно осіб, які досягли пенсійного віку, та обмежують їх право на працю. Відповідно до статті 43 Конституції кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Статтею 24 громадянам гарантовано рівні конституційні права і свободи та встановлено, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань або іншими ознаками.

Ці норми суперечать також положенням статті 22 Конституції України, якою заборонено при прийнятті нових законів звужувати зміст та обсяг існуючих прав.

Зазначені положення суперечить вимогам статті 23 Кодексу законів про працю України, якою встановлено, що строковий трудовий договір укладається у випадках, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк з урахуванням характеру наступної роботи, або умов її виконання, або інтересів працівника та в інших випадках, передбачених законодавчими актами.

Відповідно до частини 9 статті 36 Кодексу законів про працю України підставами припинення трудового договору є підстави, передбачені іншими законами. У законі «Про повну загальну середню освіту» відсутні підстави для припинення з педагогічними працівниками трудових відносин. Безпосередньо сам закон не може бути підставою для їх припинення.

Дискримінація громадян похилого віку в галузі праці забороняється також Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 № 3721-XII. Статтею 2 закону встановлено, що громадяни похилого віку користуються всіма соціально-економічними і особистими правами і свободами, закріпленими Конституцією України, іншими законодавчими актами.

Статтею 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» дискримінація в Україні заборонена. Частиною 1 цієї статті встановлено, що відповідно до Конституції України, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України всі особи незалежно від їх певних ознак мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації. Відповідно до частини 2 цієї статті форми дискримінації з боку державних органів, їх посадових осіб забороняються.

Зазначені положення закону «Про повну загальну середню освіту» не відповідають низці рекомендацій Міжнародної організації праці, зокрема статті 4 Конвенції Міжнародної Організації Праці № 158 «Про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця» 1982 року, згідно з якою трудові відносини з працівниками не можуть припинятися, якщо тільки немає законних підстав для такого припинення, пов'язаного із здібностями чи поведінкою працівника або викликаного виробничою потребою підприємства, установи чи служби.

Пунктом 5 Рекомендації Міжнародної організації праці «Щодо літніх працівників» № 162 від 23.06.1980 передбачено, що літні працівники без дискримінації за віком повинні користуватися рівністю можливостей та ставлення нарівні з іншими працівниками відносно доступу, з урахуванням їхніх особистих здібностей, досвіду та кваліфікації до роботи за їхнім вибором як у державному, так і у приватному секторах.

Відповідно до пункту 5 Рекомендації щодо припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця № 166 від 22.06.1982 для припинення трудових відносин не повинні бути такі причини, як вік.

Зважаючи на викладене вище, Профспілка працівників освіти і науки України розраховує на Вашу, шановна Людмила Леонтіївно, підтримку нашої позиції, яка полягає в дотриманні Конституції України, законів України та актів міжнародного законодавства, а також неприпустимості дискримінації педагогічних працівників в частині прав на працю за віковою ознакою та, керуючись правами, наданими статтею 150 Конституції України та статтею 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», подати конституційне подання до Конституційного суду України щодо відповідності положень статті 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX та підпунктів 1 і 2 пункту 3 його Прикінцевих та перехідних положень Конституції України.

З повагою
Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов